

Bohoslužby v Zábřehu 31.prosince 2022

Ž 33, 12-22

Milé sestry, milí bratři, asi se shodneme na tom, že z takového běžného pohledu se ten končící rok moc nevyvedl. Poznali jsme mnoho věcí, o kterých jsme doufali, že se našich životů už týkat nebudou. Naději nad končící pandemií vystřídala beznaděj z příchodu krize na Ukrajině. Nejen blízkost války, reálná hrozba jaderného konfliktu, ale také prudký růst potravin, energií, celkově životních nákladů, to všechno přišlo jako zlý sen. Jakoby se ze světa vypařila naděje, jakoby po těch mnoha krůčcích ke světu žijícím v míru, vylezly ze svých děr staletá strašidla. Kde v tom všem najít radost z mnoha malých krůčků, které se člověku podařily, které ho přeci jen posunuly někam víc dopředu?

Myslím, že velice pozitivní na uplynulém roce je skutečnost, že jsme si všechny ty šoky uvědomili, že jsme je i se skřípěním zubů přijali. To neříkám proto, abych relativizoval stresy a nepokoje, které s nimi do lidského života přišly. Myslím to tak, že jsme dostali možnost prožít, probrat se z růžového snu, který jsme mnoho let mohli snít. I tak všechny ty události můžeme vnímat. Směli jsme poznat, že svět je stále bojištěm mezi dobrem a zlem, že mír a pokoj, blahobyt, to všechno jsou hodnoty, které nás něco stojí. A někdy je otázka, zda cena, za kterou nám byly nabídnuty není až příliš nízká. Podezřele nízká na to, aby se za ní neskrývalo něco podezřelého. Stačí jen slovo, stačí jen malá úklona, malá úlitba a budě pán všeho. Kde se s tím už člověk mohl setkat?

Když jsem přemýšlel nad vším tím děním v minulém roce, vzpomněl jsem si na slova Žalmu, který jsme četli. *Ašré ha-goj, ašer adonaj elohajw* – takto poeticky to zní v původním jazyce. Šťasten je lid, který má Hospodina za svého Boha, volně přeloženo. Proč zrovna tato slova? Jistě mohli bychom si říct, že při vší té bídě na tom jsme ještě dobře. Jsme vlastně šťastni. Sice nevíme čím zatopit, ale máme stále v čem, stále se máme oč bát. Ovšem to by také mohlo být pěkně zpupné. Vyhlo se nám to nejhorší, protože jsem požehnaní Boží. Takhle to míněno také není.

Jde spíše o poznání toho, co je skutečně pevným bodem lidského života, co je naopak příčinou jeho nestability.

Můžeme si uvědomit, jak to Písmo má prostě pravdu. Jen uvažme již ten zmíněný verš. Co je jeho poselstvím? Na jednu stranu to určitě může být jistá ochrana lidu, který se obrací k Hospodinu o pomoc. Na druhou stranu jde i o to, co znamená vyznání Hospodina Bohem. Hospodin je náš Bůh! Za těmi slovy je zřetelné sdělení, že není v našem životě jiného boha.

Neklaníme se jiné síle, jinému božstvu. Vždyť dějiny člověk jsou již odpočátku zatíženy tím, že se Bohu chce vyrovnat. Vidí v něm nikoliv Pána, ale soupeře. Proto vymýšlí různé -ismy, aby prosadil sám sebe, aby ukázal, že zde je on Pán. Pod různými záminkami se stává měřítkem toho, co je spravedlivé, co je dobré, co je pravdivé. Když si potom jeden národ řekne, že je lepší než ty ostatní a je povolán jím vládnout, jak to asi může dopadnout? Ovšem ono nejde jen o národ jako celek. Pojem

goj

je v hebrejštině svým způsobem dost obecný. Proto za vědomím toho, že my jsme mírou všeho dobra, stojí jednotlivec, který o tom dobrou rozhoduje.

To se pak brzy obrátí i proti vlastnímu národu, přinese to rozkol, bolest. Jak často už toho byly dějiny svědky. A stále to platí. Naopak dobrořečení národa, jenž Bohem uznává Hospodina, to má v sobě něco velmi nadějného. Otevírá to totiž vrátka k rozhovoru, k dialogu, který je nemyslitelnou součástí hledání pravdy. Uznání Hospodina Bohem je uznání autority nad sebou, uznáním toho, že je zde něco, před čím je třeba se sklonit, brát jako společnou bernou minci.

Toto slovo ale nemluví jen k národům. Dopadá také do osobního života každého člověka. Jde právě o to uvědomění si zdroje štěstí, požehnání. Vyznávat Hospodina Bohem, být věřícím v tomto světě se nezdá být vždycky výhrou. I situace posledního roku je silným apelem na naši víru. Je třeba uznat, že otázky po Božím zásahu se ne pozadí všech těch událostí jeví jako zcela legitimní. Kde je ta zkušenost Izraele, před nímž Hospodin kosil nepřátele, čistil mu cestu pouští? Neměla by být právě zde poznat Boží ochrana, Boží pomoc, která zabrání umírání a hlavně utrpení mnoha nevinných? Na druhou stranu, právě spousta otevřených domovů i srdcí pro uprchlíky, to je přece také možné vidět jako Boží dílo. To, že jsme začali vidět nejen své problémy, ale také utrpení jiných, těch, kteří s námi toho zase tolik společného nemají, to je přece veliký důkaz toho, že zde působí jakási skrytá dobrá moc, jak o ní zpíval Ditrich Boenhofer.

Zlo ukázalo svou sílu. Udělalo to přesně tak, jak umí. Halasně, mocně. Ale něco se zlomilo, když tlak zlého nedokázal uzavřít většinu lidských srdcí do sebe, ale nechal je otevřená pro bolest druhých. Pro nesobecký pohled na realitu. Znovu si nad tím můžeme uvědomit zdroj požehnání. Kde je Hospodin Bohem, tam je pokoj, tam je možné prožít skutečné štěstí. Bůh na hlučné zlo odpověděl svou mocnou tichostí.

Přelom občanského roku se děje v čase Vánočním. To je dobré si uvědomit. Děje se v čase, kdy slavíme příchod Pána Ježíše mezi nás. Opět v tom můžeme najít něco hodně důležitého. Změna letopočtu je jen číslo, na druhou stranu si můžeme říct, že příchod Ježíše je počátkem něčeho nového. A aby něco nového mohlo začít, to staré musí končit. On ten rok skutečně nebyl žádná výhra. I když neměli bychom zapomínat na spoustu drobných i větších darů, které jsme dostali. Ať ten čas byl jakýkoliv, byl to čas milosti. Z milosti jsme ho dostali, směli prožít, v milosti za něj máme vzdávat díky. A to vzdor vší bolesti, která nás potkala. Vždyť náš život neformují jen velké světové události, ale i mnoho našich osobních bitev, porážek, nutností vyrovnat se s nespravedlností. Nejen proti nám, ale i tou, kterou jsem druhým ublížili. Nejde na to nemyslet. Někteří zlí lidé jsou dobře vidět, někteří moc ne. To ale neznamená, že ti, co jsou

vidět jsou horší než ostatní. Proto ke konci jedné etapy života míříme i s určitými rozpaky. Vždyť se nám nechce jít dál s takovými břemeny, se zátěží výčitek, s bolestmi srdce a nitra. Dobrou zprávou je, že ani tak kráčet nemusíme. Požehnání, které nachází národ v tom, když se mu Hospodin stává Bohem, se naplňuje v Ježíšově narození. Pravda, kovaný starozákonník by to tak neřekl. Text sám o tom přímo nemluví.

Ani v náznaku. Ovšem můžeme mu takto nadějně rozumět. Vždyť Ježíš je přeci vyhlášením Boží autority nad světem. Autority, která se neprojevuje bouřlivými efekty, ale v tichosti. V tichosti betlémské stáje se rodí stranou zájmu hlavních postav tehdejšího veřejného života. Jen pastýři ho vítají. Už za většího zájmu mocných potom umírá. Ale také se tak děje s tichostí, bez protestů a nadávání na poměry, když ho vojáci zajali a zmanipulovaný soud odsoudit. O tom, jak se odehrál ten největší zázrak života, o tom ani nemluvě. V tichém ránu se prostě otevřel hrob. Celý tento Ježíšův příběh je svědectvím požehnání toho, který obrací svou pozornost k Hospodinu, očekává na jeho rozhodnutí, u něj hledá slovo pravdy.

Jak se říká, něco končí, jiného zase začíná. I když to minulé můžeme hodnotit všelijak, je třeba vzdát Bohu díky. Vždyť věříme, že je to jeho cesta, kterou jdeme. A on nás vidí, ví o nás. Proto má nějaký důvod i to všechno, čím jsme prošli a možná ještě projdeme. Že ho neznáme, uniká nám? Právě v tom je to vyznání, o kterém jsem mluvil. Blaze těm, kdo svou cestu hledají v Hospodinu. Těm, kdo dokáží vzdát díky za věci, kterým nyní ještě plně nerozumí, i za ty o nichž ještě nevědí, co přinesou.

Pane Ježíši, ve tvých rukou jsou naše dny. Děkujeme, že jsme mohli až do této chvíle jít s tebou a prosíme, abys naše kroky opatroval i dál. Při pohledu vpřed se možná trochu bojíme, ale víme, že smíme důvěřovat tobě, kterého nezadržela ani smrt v temnotě hrobu.

Amen.